

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' ויצא ח' כסלו תשפ"ו

החברותא בטען פנימי לחברים גליון מס' 773

פגעים יקרים

ויצא יעקב (כח, י) פרשה זו סתומה כלומר אין בכל הסדרה לא פתוחה ולא סתומה והמעם לפי שיצא בלי ידיעת שום אדם כאדם הבורח שאינו מודיע לשום בריה על יציאתו. (תוספות בראשית זוטא)

ויצא יעקב (כח, י) פרשה זו סתומה המעם לפי שכשיצא יעקב מבאר שבע נטמן בבית מדרשו של עבר ארבע עשרה שנה ואח"כ וילך חרנה, לזאת רומזת התורה בהעדר פתוחה וסתומה על סתירה זו, ויש אומרים לפי שדרך כל אדם לבקש הדרכה בחיים, ויעקב מחמת הצורך שלו לחזור אחר השדוך לא היה נאה, וכן על הצורך לעבוד עשרים שנה עבור הנשים והצאן נסתרה עובדת העבודה הקשה. (בראשית זוטא)

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כח, י) יעקב היה בחברון כשנתברך מאביו ולשם חזר כמש"כ ויבא יעקב אל יצחק אביו, ממרא קרית הארבע היא חברון אשר גר שם אברהם ויצחק (לה, כו) אם כן היה צריך לומר ויצא יעקב מחברון אלא שהלך לבאר שבע לקבל השראה מאת ה', וכן היה כשירדו מצרימה.

(רמב"ן ורבנו בחיי)

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כח, י) ענין יציאת יעקב מבאר שבע נראה מיותר דהל"ל וילך יעקב חרנה, אלא בא להשמיע שיציאת צדיק מן העיר עושה רושם כי בהיותו בעיר לו נאה ולו יאה וכשיצא פנה הודו. (רא"ם)

וילך חרנה (כח, י) אמרו רבותינו עשו הלך וצוה לאחד מבניו לרדוף אחר יעקב ולהרגו, כשפגע ביעקב אמר לו אבי צוני להרגך, אמר לו יעקב טול מה שיש לי ואשאר עני ואחשב כמת מיד לקח כל מה שהיה ברשותו והפשיטו והלך לו. (מעם לוועז)

ויפגע במקום (כח, יא) לא הזכיר הכתוב באיזה מקום, צריך לומר שהוא המקום המוזכר במקום אחר וירא את המקום מרחוק. (ספרים)

ויפגע במקום וכו' (כח, יא) רבותינו פירשו לשון תפלה לפי"ז ויפגע במקום שמו של הקב"ה כמו שהמקום סובל ומחזיק את המתקומם בו כך כביכול הוא מקום כל העולמות וסבתם לפי"ז ויפגע להתקרב בתפלה, כלומר הרבה בתפלה. (מדרש רבה)

ויפגע במקום וכו' (כח, יא) לא כתוב ויתפלל ללמדך שקפצה לו הארץ, בפרקי דרבי אליעזר כתוב ויפגע במקום הוא הר המוריה כאשר נתגעגע יעקב לחר המוריה שיתפלל בה מיד בפתע קפצה לו הדרך ולא הוצרך לחזור ולטרוח כלל. (רבנו בחיי)

ויפגע במקום וכו' (כח, יא) פרש"י לא הזכיר הכתוב באיזה מקום כלומר פתחות הבית (במקום) מורה על מקום ידוע אלא שעדיין לא נזכר איזה מקום, צריך לומר שבא זה ולימד על זה, המקום הנזכר במקום אחר והוא הר המוריה שנאמר בו וירא את המקום מרחוק וידוע שהמקום המוזכר הוא הר המוריה שם קפצה הארץ הרי מדובר בשני דברים. (באר יצחק)

ויפגע במקום (כח, יא) רבותינו פירשו כשהגיע יעקב לחרן אמר אפשר עברתי על מקום שהתפללו אבותי ואני לא התפללתי?! החליט לחזור לאחוריו ואז קפצה הארץ בעבורו ומיד ויפגע במקום כאדם הפוגע בחבירו שבא כנגדו, מכאן הערך הגדול שהקב"ה ממלא רצונו של אדם כדרשת חז"ל בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. (עפ"י מדרש רבה ועץ יוסף)

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

לכבוד...

כ"ט טבת תשמ"א

מדריגתו יזכה להבחינה של "איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו", ולחיים שלא בצער אלא "יושבין ונהנין מזיו השכינה", במהרה בימינו. וזה תלוי בנו, רק בנו. בהתעוררותנו האמיתית לתת את נפשנו על הדבר לא תאחר לבוא התשועה הגדולה בישראל, ועינינו תחזינה זאת, אכי"ר.

ומה חשוב הדבר שכל אדם מישראל ידע את נפשו לתת חלקו במערכה הכללית של עם ישראל, להתעורר למטה לכח האחדות, עד שזה יגע לשורש העליון לפתוח שערי רחמים ורצון עלינו ולהחיש פדות נפשנו. ואז במילא יושע כל פרט ופרט מישראל, וכל אחד לפי

לכבוד...

ח' אייר תשל"ח

והאפסיות המוחלטת, עד שמגיע לכלל ריקנות כזאת שאינו קיים בכלל, ורק הקב"ה פועל בו כגרזן ביד החוצב וכקולמוס ביד הסופר.

כשתמשיך לצעוד בדרך האמונה ולא תתפעל מן העיכובים והמכשולים השונים, תגיע בוודאי אל תכליתך בחיים, וגם תקרין אור חוזר על סביבתך, שגם הם יוכלו לקבל מושג של אמונה. כי כל לבבות דורש ה', ומי יודע אם לא לזאת אתה עובד במקום עבודתך, כי הנשמה הישראלית בעצם מהותה כמהה וצמאה לשורשה, כי היא חלק אלוה-ממעל.

אני חוזר ומברך אותך שהקב"ה יזמין לך בקרוב את זיווגך הנכון וההגון לך, עמה תבנה בית נאמן בישראל מתוך אושר ונחת וכל טוב.

ואני תקווה לשמוע ולבשר תמיד בשורות טובות.

מכתבך שופע עוז של אמונה שנרכשה על ידך ע"י העמידה בנסיונות. ועד כמה שקשה הדבר לעמוד מול התקפי היצר, הרי השכר של בנין קומת הנפש של התקרבות האדם לבוראו הוא גדול לאין ערוך ולאין שיעור ביחס אל הקושי של הנסיון. ודוד המלך ע"ה כבר אמר: "טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך" (תהלים קיט, עא).

ודוד המלך ע"ה, שסבל כל מיני העינויים שבעולם וכל מיני צרות מבית ומבחוץ ולא נפל ברוחו, והביט אל התכלית של היסורים אשר על ידם הוא שוכן בחיק האמונה, עד שאמר "כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי" (שם קלא, ב) - זכה והיה לדמות נצחית המלווה אותנו בכל הדורות ובכל הגלויות, והוא יהיה הגואל האחרון.

כך כל אדם במדרגתו יכול וחייב להגיע לשלימות העבודה למצוא את מציאותו, שהיא מציאות הָאֵין

לכבוד...

כ"ו אייר תשל"ח

תכליתנו אמת כל הימים.

כי השאיפה האמיתית של כל בר ישראל צריך להיות איך לאוקמא שכינתא מעפרא, וזהו הבחינה של "קול דודי דופק" שהקב"ה מבקש מאתנו שנתעורר מלמטה לבקש ולחיות את

שמחתי מאד לקבל אגרתו הנלבבה השופעת ידידות כנה מעומק הלב, ושמחתי גם על קשר הידידות שיש לו למע"כ עם ר'... שיחי, ויהי רצון שידידות זו תלך ותתחזק עד שהיא תהפוך להיות אהבה שאינה תלויה בדבר, שזאת היא

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

לאין-סוף ברוך הוא, או אז תתעורר חבצלת השרון לגאלנו גאולת עולמים, ולהצמיח קרן ישועתנו.

אני מבקש להיות שותף לתקוותנו הגדולה שהקב"ה ישפיע עליו ועל כל אשר לו שפעת קדשו בגשמיות ורוחניות, עד שיכיר וידע כי הכל אחד הוא, שגם הגשמיות יש בה חיות השיי"ת, וכל עבודתו של האדם לברר זאת על ידי הכרתו זאת. ואז יהי' בהבחינה כמו שדוד המלך ע"ה אמר "כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי" (תהלים קלא, ב), ויהיה עם בוראו בלי שום מסך מבדיל, כי זה הדבר אשר הקב"ה חפץ מאתנו למען שמו.

בחינת האמונה הפשוטה. ועל ידי המפגשים שאדם נפגש עם רעהו על ידי הסיבה של האהבה של האינטרס, היינו, האהבה התלויה בדבר. ועל ידי עבודת האדם, שמכיר ויודע שזאת האהבה היא הבחירה לפניו להפכה להיות בלתי תלויה בדבר. על ידי שמכיר ורואה שהוא קשור לאהבה של האינטרס ולא אל האהבה הגדולה שהקב"ה צמצם עצמו באהבה הזאת, ובכל זאת הוא מחזיק עצמו, מזה בעצמו הופכת האהבה להיות לאהבה שאינה תלויה בדבר בבחינת דוד ויהונתן. וכשכל ישראל יתחילו לחיות יחד את הבחינה הזאת של האהבה שאינה תלויה בדבר, שכל עיקרה הוא הביטול

כ"ט אייר תשל"ח

בטוח שהיא תתעורר והיא לבד תכה על חטא, ואז תהיו הזרועות פתוחות אשר תקבלו אותה באהבה ובחמלה גדולה, ותעזרו לה להתגבר על ההלם הנפשי שעברה בדרך החתחתים.

ואתם, אל תעצבון העצבות ודכאון הרוח אינם יכולים להושיע. האמונה והתקוה החזקה הם שימשכו את בתכם אליכם בחזרה. ולה' הישועה.

כי צרת בתכם אינה רק צרת הפרט, היא צרת הכלל כולו. הצרה של עם ישראל. וכמו שאתם מחכים לשיבת הבת, כך הקב"ה מחכה לנו אלפי שנות גלות כדי שנחזור אליו מהתעוררותנו העצמית אליו, ומכמיהתנו הכנה לגאולתנו השלימה. כי אם היתה לנו שאיפה אמיתית להגאל - מזמן היינו נגאלים, ולא היה בכלל שייך הצרה הזאת של התנכלות הגוי לנפש יהודית.

ואני אתכם יחד בתפילותיכם שהקב"ה ירחם עליכם ויפדה את בתכם מן השבי והגלות של הנשמה, ונזכה לשמוע ממכם בשורות טובות, אמן כן יהי רצון.

לכבוד...

קבלתי אגרתו ההומיה והזועקת אודות בתו היחידה אשר נפלה שבי לפני צר, ועם נכרי משל בה, והצער גדול עד לב השמים. וכל זאת מאריכות הגלות ורשעת הגויים, אשר עוונותינו גרמו.

אבל אין ליהודי באשר הוא שם להתייאש כלל וכלל, ופתאום יבוא ויזרח אורכם ופדה בשלום נפש בתכם האהובה אשר תחזור לחיק עמה ומשפחתה, ורב ביד ה' להושיע.

ואין להרפות מן התפילות ומן הבקשות. ואם כבי' מבקר במקוה יחשוב מחשבות מתחת למי המקוה שבזכות הצדיקים הקדושים אשר מסרו נפשם על קדושת השם - כמו רבי עקיבא אשר סרקו בשרו במסרקות ברזל, ורבי שמעון בר יוחאי אשר נתייסר במערה שלוש עשרה שנה - יעורר זכות האבות הקדושים וזכות האמהות אשר יעוררו בכח צדקתן את לב בתכם לשוב במהרה ליצור מחצבתה, ותינצל מן צפרי הרשע. אינני חושב אם כעת הזמן לעשות ריב עמה, משום שהיא עדיין במצב של שכרון החושים, ואינה חשה כלל עד היכן הדברים מגיעים. ואני

המשך פנינים יקרים

ויפגע במקום וכו' (כח, יא) רבותינו פירשו ויפגע מלשון תפלה כמש"כ אל תפגע בי (ירמיהו ז) ומה שכתוב במקום פירושו שמו של הקב"ה הנקרא מקום כי הוא מקומו של עולם, והמעם שהושאל לתפלה שם פגיעה לפי שהוא פגישה בין המתפלל לאדוניו, והלשון פגיעה נלקח מהלשון ויפגש-פגישה להיותם קרובים זה לזה לטוב ולמוטב.

ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו, המעם שלקח אבנים כי יצא בכריחה ולא היה עמו כר וכסת, (שכל טוב) ובאו"ח תקנ"ה ס"ב כתב שלקח אבנים שראה החרבן, והוסיף עליו בפרקי דרבי אליעזר דיעקב לקח שתיים עשרה אבנים מאבני המזבח שנעקד עליו יצחק אביו וישם מראשתיו באו להודיענו שעתידין לעמוד ממנו שנים עשר שבטים ונעשו כולם אבן אחת, להודיענו שכולם עתידין להיות גוי אחד בארץ. (שערי אהרן)

וישם מראשתיו (כח, יא) לחקור בביאור המילה מראשתיו יש מפרשים תחת ראשו ויש מפרשים סמך לראשו ויש מוסיפין לבאר גם תחת לראשו וגם סביב לראשו, שמע מינה שעשאן כמין מרוב, וצ"ע.

(שערי אהרן)

וישכב במקום ההוא (כח, יא) שכיבה נעימה שכב כי אין מעצור לה' שלא לתת רכיכות באבן כמו כר וכסת. (לקח טוב)

ויחלם (כח, יב) אין חלום זה כחלומות הנהוגים אצל בני אדם ששם אין החלום של רוח הקודש בלבד שאילו כן היה אומר בסוף ויקץ יעקב משנתו והנה חלום, אלא שבחלום יעקב היה זה חלום של נבואה גמורה כענין חלומות הנביאים שנבואתם מתרפס על שני חלקים אלה כמש"כ במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו. (רבינו בחיי)

ויחלם (כח, יב) שבעה חלומות צריכים פשר ואלו הן הראשון בפרשתנו, השני חלומות יוסף והפשר המלך תמלוך עלינו וכו', השלישי חלום פרעה ופתרונו שנות הרעב, הרביעי שר המשקים ושר האופים פתרונו כדברי יוסף, החמישי צליל שעורים ומתהפך במחנה מדין פתרונו חרב גדעון, שישי חלומות נבוכדנצר ופירושו המלכויות, חלום שביעי הוא חלום דניאל ללמוד כי החלום הזה פירושו על התורה והוא נבואה על מתן תורה בוער באש עד לב השמים.

וראשו מגיע השמימה (כח, יב) אילו אמר וראשו מגיע השמים הייתי אומר גבוה הרבה ולא עד השמים כמו שכתוב (דברים א, כח) ערים גדולות ובצורות בשמים, אבל כיון שאמר מגיע השמימה דוקא היה נראה לו שהיה ראש הסולם בשמים (אמר הכותב: בלשון השמימה משמע שהוא גבוה הרבה למעלה מן המדות).

(בכור שור)

והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו (כח, יב) פרש"י עולים תחילה ואח"כ יורדים, כלומר אצל מלאכי מרום צריך להיות ירידה תחלה ואח"כ עליה, ואם תוה"ק מקדים את העליה מוכח שמדובר במלאכים שלוו אותו שכבר ירדו למטה.

והנה ה' נצב עליו וכו' (על דרך הפשט עליו - על הסולם ועל דרך הקבלה - על יעקב כי האבות הם המרכבה. (רבנו בחיי ומדרש רבה)

והיה זרעך כעפר הארץ (כח, יד) לשון עפר כולל השפלות ומעלות, השפלות שיהיה זרעו בין האומות שפלים כעפר ומדרך כף רגל, והמעלה שיעלו לבסוף על כל העכו"ם ויתגברו באחרונה כעפר הזה שהוא מדרך לכל, והוא מתאבק ועולה באחרונה על הדורכים אותו, ועל זה המשיל הכתוב זרע יעקב לעפר. (רבנו בחיי)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

פקס: 02 - 5325477 02 - 5829688

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

